

A Közgazdasági Politechnikum lapja

Polygráf

XXX. évfolyam 2. szám - 2020. november 20.

BEAVATÁSTÖRTÉNETEK AZ AZÚRBAN

1.

Jégzselé, fájdalomcsillapító, térdvédő, avagy karatevizsga

Még előző este beállítottam a telefonom ébresztőjét 7:00-re, hogy biztosan ne aludjak el. Szokatlan módon nem voltam izgatott. Tudtam, hogy nincs miért izgulni, akár jól szerepelek a vizsgán, akár nem. Tényleg mindegy, mert nekem ez lesz az utolsó.

Reggeliztem, felöltöztem, beraktam egy táskába az előző nap már kimosott és kivasalt edzescuccot, ellenőriztem, hogy levágtam-e a körmömet, mert erre valamiért külön szabály van, hogy a vizsgán nem lehet hosszú körömmel megjelenni. Elraktam a tornacipőmet, a térd-, csukló- és bokavédőmet. Egy egészségügyi segédeszközbolt reklámarcának érzem magam ilyenkor. Indulás előtt még bevettem egy porc- és ízületerősítő tablettát, csak hogy fokozzuk a „holnap ünneplem a századikat, de előtte még gyorsan beugrom egy karatevizsgára” érzést.

Beültünk a kocsiba és elindultunk. Pont ugyanoda mentünk, mint ahova mindig szoktunk, ugyanabba a dojóba Pasa-réten, ugyanazokkal találkoztam, minden ugyanúgy nézett ki, mint az elmúlt három évben. Rögtön az ajtónál volt a kiírás, hogy kinek hova kell mennie, hol öltözzön, a szülők hol várakozzanak és ilyenek. Gyorsan kikerestem a rám vonatkozó sávot:

Piros csíkvizsga. Érkezési idő: 9:00. Vizsga kezdete: 9:40. Öltöző: 18 (lányok), 21 (fiúk). Felkészítés: 6.

Bementem az öltözőbe, és mentem tovább az utolsó felkészítésre, ahol sem-

mi érdekeset nem mondtak, csak hogy mik lesznek a kihonok [alaptechnikák], a katók [formagyakorlatok], lesz-e kumite [küzdelemgyakorlat], és hogy mit fog a shihan [rangidős mester, az egyesület vezetője] elméletből kérdezni. Persze menet közben jó páran megkérdezték, hogy miért van rajtam tornacipő, térd-, csukló- és bokavédő. Jogos, nem mindennap találkozok az ember kamaszkorú múmiákkal.

A felkészítés után bementünk a vizsgaterembe, ahol már ott gyülekeztek a szülők és a lelkes nagymamák, akik kicsit eltévedtek, és azt hitték, hogy egy Fradi-meccsen vannak, és olyanokat üvöltöztetek, hogy „hajrá Emese! Te vagy a legjobb! Simán lenyomod a többieket!” Fotóztak, videóztak, sőt, egy rózsaszín hajú hetvenéves még Facebook live-ban is megörökítette az eseményeket.

Mindenki kecsesen lerugdosta magáról a cipőjét, és bevágta a sarokba – kivéve, ugye engem, a rokkantat. Felszólítottak minket, hogy sorakozzunk föl a sensei-ek [mester, tanító (edző)] előtt, majd meghajoltunk. Aztán egyesével hívtak minket, és mutatták, hogy ki hova álljon. Először bemelegítettünk, majd jött az erőnlét. Addig, hogy felülés meg plank, oké, de amikor következik a fekvőtámasz, és reccseg a könyököm, na az már kicsit sem vicces. A kihonokkal sikerült megbirkóznom, bár a rúgások azért már kisebb kihívást jelentettek, hogy jajongás nélkül csináljam. Megcsináltuk a katókat, majd jöttek a kumitek, amiktől egyenesen rettegtem, de szerencsére csak három kör volt, és mindig sikerült rokonszenves embe-
rekkel összeállnom. Amikor engem és egy szőke gyereket raktak legelőre, az volt a

terv, hogy csinállok egy hatalmas rúgást, amivel majd lenyűgözöm a zsűrit, de a dolog balul sült el, mert ahelyett, hogy teljesen profi módon rúgtam volna, a térdekem inkább úgy döntöttek, hogy feladják a szolgálatot, ennek következtében én pedig elvágódtam a sensei-ek előtt. Kínosan elmosolyodtam, és azonnal pattantam volna vissza a szőke mellé, de természetesen ez sem jött össze. Egyszerűen nem tudtam felállni. Odajött az én sensei-em, ki támogatott a padhoz, és mondta, hogy nekem mára elég volt, de nyugodjak meg, a vizsga csak egy formális dolog, nem itt dől el, hogy ki hány csíkot kap. Szomorkásan néztem tovább, ahogy zajlanak az események. Igazából nem történt semmi említésre való.

A vizsga végétével ismét felsorakoztunk, és a fő sensei ismertette a szülőknak az öv és a csík rendszerét:

– Egy öv hat csíkot ér, tehát ha valakinek összegyűlik a hat csíkja, azt már egy öv formájában kapja meg. Ilyenkor, a téli csíkvizsgán a legtöbb gyerek három csíkot kap, nyáron pedig egy övet. Vannak,

akik négy csíkot kapnak, ők nagyon ügyesek voltak, de akik csak kettőt, azok se keseredjenek el; ez csak egy figyelmeztetés, hogy kicsit szedjék össze magukat a következő félévben.

Ezután egyesével kihívott mindenkit a shihan, és átadta a csíkokat meg a diplomát. Én következtem. Esetlenül odabicegtem, kezet ráztam mindenkivel és meghajoltam, és miután mindenki sorra került, elindultam az öltözőbe. Szomorúan végignéztem a sensei-eket, elköszöntem az özszeztől, mert ugye én már nem tudok jönni többet se edzésre, se táborba, se vizsgára. Búcsúzóul adtak nekem ajándékba egy sportkrémet. Elköszöntem az edzéstársaimtól, megbeszéltük, hogy azért majd ha esetleg nem fáj semmim, akkor ugye az lesz az első, hogy ellátogatok egy edzésre... Biztosítottam őket, hogy így lesz, majd a szüleimmel együtt kísértünk az épületből, és hazamentünk. Ők foglaltak egy időpontot a reumatológiára, én pedig jegeltem a térdemet, és szomorúan bámultam a plafont.

Lénárt Janka

laknak, amitől én mindig nagyon féltem. Nagy fák, hatalmas aljnövényzet, olyan, mint egy minierdő. Bementünk a házba, és letettük a süni dobozát az asztalra. Nagyon hideg volt a bent, anya észrevette, hogy fádom, és rám terítette a pulcsiját. Hilda gyerekei, két vörös hajú lányka, ámulattal nézték a sünit.

– Megfoghatom?

– Nem szúr?

– Megsimogathatom? – záporoztak főként nekem a kérdések.

– Persze! Még olyan kicsi, hogy nem is szúr – válaszoltam, és direkt figyeltem arra, hogy a nagylányosabb hangomat vegyem elő.

Anya a kezébe vette az orvostól kapott fecskendőket. Az egyikbe antibiotikumot szívott fel, a másikba vizet. Először az antibiotikumot adta be, és csak utána itatta meg.

Amikor letettük az asztalra, elkezdett fuldokolni a süni. Még sosem láttam ilyet. Nyújtogatta a feldagadt nyelvét, és folyamatosan nyitogatta a száját. Kezembe vettem, simogattam, hátha ez segít, mert még nem értettem, mi is történik igazából. Anya átvette a sünit.

Hilda elment telefonálni valamelyik ismerősének, aki sünökkel foglalkozik.

– A süni haldoklik – közölte velünk Hilda, igen kíméletesen.

Megállt bennem az ütő. Tüntetően elfordultam, és nem néztem a sünire. Erősnek kellett maradnom, mert ennek a két kislánynak én vagyok A nagylány. Nem sírhattam. Nem lehettem gyenge.

Visszafordultam. A süni a dobozban feki-
küdt erőtlenül. Egy utolsó lélegzetre ki-
nyitotta a száját, de nem zárta be töb-
bé. Anyukám könnyezett. Ő miért sírhat,
ha én nem? Sosem látom sírni. Átölel-
tem, ettől kicsit megnyugodott, de a köny-

nyek még mindig patakokban folytak az arcán. A két vörös kislány sem sírt. De ők nem azért, mert erősek akartak marad-
ni, hanem mert nem értették a helyzetet. Én már igen. Anya azért sírt, mert sze-
rinte ő ölte meg a sünit. De ez nem igaz. Hogy tudassam vele, még szorosabban át-
öleltem. Mindig anya vigasztal engem, de most ez fordítva volt. Most vettem észre,
hogy egészen melegek van. Ráterítettem
anyára a kölcsönkapott pulcsit, mert lát-
tam, hogy ő viszont vacog.

– Temessük el a sünit! – javasolta Hil-
da. – Csak ne a kertbe, mert azt nem bír-
nám ki...

– Rendben, akkor temessük arra a
susnyás telekre mellettek!

Nem is figyeltem rá, de hallottam, hogy
akaratlanul is a nagylányos hangomon
szóltam meg.

Átvittük a sünt a minierdőbe. Anya pró-
bált ásni neki egy gödröt, de remegett a
keze.

– Anya, hagyj, majd én!

Ástam egy pici gödröt, de még pont ak-
korát, hogy elférjen benne a süni és egy kis
levél. Belehelyeztük, betemettük és anya
egy kis virágot is talált a sírra.

– Volt neve? – kérdezte az egyik
vöröske.

– Nem. Szerencsére – tettem hozzá ma-
gamban.

Hazakocsikáztunk anyával. Otthon rö-
g-
tön felmentem a szobámba. Felvettem a
hosszú ujjú pizsamámat, hogy ne fázzak.
Befeküdtem az ágyba, de nagyon mele-
gem volt, ezért kitakaróztam.

Álmomban a szőlőben fogócskáztam,
miközben egy rigó énekelt a fán.

Reggelre értettem meg, hogyan is vált
szabaddá öt éve az a sárgarigó...

Harmati Emma

3. Szeretlek, anya!

Becsöngettek. A diákok a helyükre ültek és elcsendesedtek. Belépett a tanár. Beka elővette a könyveit, és kinyitotta a füzetét. A tanár beszélni kezdett. Beka nem jegyzetelt. A gondolatai egészen máshol jártak. Valaki kopogott. A tanár odalépett az ajtóhoz és kinyitotta. Kilépett a folyosóra. Beszélt valakivel. Senki sem tudta, hogy kivel. Mindenki a nyakát nyújtogatta az ajtó irányába, hátha látnak valamit. A tanár falféher arccal lépett be a terembe.

– Rebeka, kérlek, pakolj össze és menj az igazgatóiba! – dadogta.

Minden szem rá szegeződött. Beka nem értette, mi történik, de azért pakolni kezdett. Azt hitte, csinált valami rosszat, amiért most leküldik az igazgatóhoz. Felkapta a kabátját, vállára vette a táskáját, és kilépett a folyosóra. A folyosón nem talált senkit, ezért elindult az igazgatói iroda felé. Ahogy odaért, bekopogott.

– Gyere be! – kiabált ki az igazgató. A lány benyitott.

– Jó napot! – köszönt udvariasan.

– Foglalj helyet! – mosolygott rá az igazgató. Beka kihúzta a székek közül az egyiket, és leült rá. – Az apukád hívott – kezdte meggyötrötten. Beka sejtette, hogy valami rossz történik, de még nem tudta, hogy mennyire. Nyelt egyet. – Anyukád nagyon rossz állapotban van. Be kéne menned a kórházba! – folytatta.

Beka minden izma megfeszült. Úgy érezte, mintha fojtogatnák.

– Rendben, köszönöm. Viszontlátásra! – mondta halk, vékony hangon. Lassan felállt és kisétált az irodából. Magára kapta a kabátját, és kilépett az őszi hidegbe.

A villamosig futott. Látta, hogy a villa-

mos ajtajai mindjárt becsukódnak, ezért gyorsabb tempóra váltott. Már majdnem bezáródtak előtte az ajtók, de még időben felugrott a járműre. A villamoson sokkal voltak. Minden perc ezer évnek tűnt a lány számára. Fogcsikorgatva pillantott minden másodpercben az órájára. Mikor végre a jármű megállt, úgy érezte, az emberek nem akarják leengedni. Átverekedte magát a tömegben, és kipréselődött az ajtón. Lépteit egyre gyorsabbra fogta.

A kórház bejárata előtt megállt. Kifújta a levegőt, összeszedte magát és belépett. Bent átható kórházzag terjengett. Gyűlölte ezt a szagot. A recepción lefertőtlenítette a kezét, és a lépcső felé haladt. Felment az emeletre, ahol anyja szobája volt. Már fejből tudta a szoba számát, mert már majdnem fél éve mindennap bejött meglátogatni őt. Már majdnem fél éve mindennap ugyanabban az ágyban, ugyanabban a szobában látta az anyját, ahogy egyre jobban lefogyott, és egyre rosszabbul lett. A szoba előtt a folyosón sorban álltak a rokonai, ismerősei. Szomorúan néztek rá. Beka nem foglalkozott velük. Minél gyorsabban látni akarta az anyját. Ahogy belépett a szobába, célirányosan anyja ágya felé igyekezett. Nagyon rossz volt látnia, ahogy kórházi köpenyben fekszik az ágyban. Arca gyűrött volt és fáradt. Felnézett Bekára és elmosolyodott.

– Szia, Beki! – mondta fáradt, elhaló hangon. Köhögött. Nehezeire esett beszélni. Megfogta a lánya kezét.

– Szia, Anya! – mosolygott le rá, és megszorította a kezét. Egy orvos lépett be a szobába.

– Kérnék minden látogatót, hogy fáradjanak ki a folyosóra, amíg megvizsgálom a beteget! – közölte.

Beka elengedte anyja kezét, és kisétált

a tereméből. Kint csöndben leült egy székre, távol a többiekől. Apja odaült mellé, és szótlanul vártak mindketten. Az orvos kilépett a folyosóra, és megmondta, hogy visszamehetnek. Szemével Beka apját kereste. Mikor meglátta őket, odalépett hozzájuk. Beka arrébb sétált. Tudta, ebben a beszélgetésben nem vehet részt. Távolról figyelte az eseményeket. Az orvos váltott pár szót az apjával, aki bólintott, majd elindult Beka felé.

– Az orvos azt mondta, lehet, hogy már a holnapot sem éri meg – mondta elcsukló hangon, mikor odaért a lányhoz. Beka gombócot érzett a torkában. Apja nyakába borult, és sírni kezdett. Egészen eddig élt benne a remény. Az orvosok azt mondták, nincs sok esély arra, hogy túlélje, de Beka végig hitt abban a kicsi esélyben. Úgy érezte, üresség töltötte el abban a pillanatban.

– Bent akarsz maradni éjszakára? – kérdezte suttogva az apa. Könnyes arccal nézett a lányra. Beka alig láthatóan bólintott. Letörölte könnyes arcát, és bement az anyjához. Anyja már aludt. Odahúzott egy széket az ágya mellé, és leült. Szomorú mosollyal az arcán nézte, ahogy békésen alszik. Megfogta a kezét. Egy könnycsepp folyt végig az arcán, majd azt az egyet követte száz másik. Felállt és odament az anyja asztalon heverő cuccaihoz, és előhúzott a táskából egy fehér kendőt. Ez volt anyja kedvenc kendője, és kiskorában, amikor Beka szomorú volt, anyja mindig ezzel a kendővel takarta be, mikor vigasztalta. Visszaült a székre, és az ölébe terítette a kendőt. Megszorította anyja kezét.

– Szeretlek! – suttogta az éjszaka csöndjében, majd újra sírva fakadt. Egész éjszaka az EKG monoton hangját hallgat-

ta. Hajnalban a nap első sugarai bevilágítottak az ablakon. A város még csendes volt, csak néhány autó hangja zavarta meg a hajnali óra nyugalma. Beka egész éjszaka egy szemhunyasnyit sem aludt. Hatkor léptekeket hallott a folyosón.

– Szia, Beki! – lépett be az apja szomorú mosollyal az arcán. Látszott rajta, hogy ő sem aludt.

– Szia, Apa! – köszönt vissza a lány.

Az apja odalépett hozzá az ágy mellé. Csendben voltak. Egy szót sem szóltak, de nem is kellett. Csak álltak némán az anyja ágya mellett. Hallgatták az EKG csipogását, míg egyszer egyhangú sípolásba kezdett. Beka az apja nyakába borult, és mindketten zokogásban törtek ki. Ennyi volt. Vége. Az anyja szervezete nem bírta tovább a harcot. Feladta.

Reggel pontban nyolc órakor megérkeztek a rokonok és az ismerősök. Sorban elmotyogtak valami „Részvétem!” vagy „Sajnálom!”-félét, majd elmentek. Beka nagyon dühös volt rájuk. Egész végig egy szót sem szóltak, egyszer sem látogatták meg az anyját, és amikor már vége, benyögnek valamit. Úgy gondolják, hogy ők akkor most jól végezték dolgukat, de soha többet nem lehet őket látni.

Dél körül elindultak haza. Mikor hazatértek, még egy csomó telefonhívást kaptak, hogy mennyire sajnálják, ami történt. Beka el akart menni a világ elől, dühös volt az emberekre, és szomorú volt anyja halála miatt. Hirtelen ötlettől vezérelve felkapta a kabátját, belebújt a bakancsába, és kilépett az ajtón. Elkezdett futni. Az őszi hidegben összehúzta magán a kabátját. Kavarogtak benne az érzelmek. Csálódott volt, szomorú és dühös. Csak futott és futott. Nem nézett hátra. Könnyei végigfolytak az arcán. Letörölte. Nem tud-

ta, merre ment, csak futott. El akart menekülni a világ elől, egy eldugott, csöndes helyre, ahol nincs senki, csak ő. Kanyargott a városban, utcáról utcára ment. Akkor sem állt meg, amikor a város szélére ért. Az erdő felé futott. Mikor beért az erdőbe, meglátott egy ösvényt. Nem akarta, hogy megtalálják, ezért letért róla. A levelek hangosan zörögtek a talpa alatt. A fák ágai az arcába csapódtak, de ő nem törődött vele. Egy vízesés mellé ért. Megállt. Kifújta magát, majd körülnézett. Meglátott egy sziklát a perem szélén, ahonnan jobban szemügyre vehetné a helyet. Felmászott a sziklára, és csak nézte a nap-

lementét. Elővette anyja fehér kendőjét, amit mindig hordott, és maga köré teker- te. Magába szívta a kendőből áradó illatot.

Észre sem vette, hogy már két órája ment el otthonról, de még nem akart viszsza-
számolni. Ott ült a sziklán egész délután. Felváltva sírt és nevetett. Mikor sötéted-
ni kezdett, felállt, elrakta a kendőt, és elin-
dult hazafelé.

Az utcájukban megállt, lehunyta a sze-
mét, és teleszívta a tüdejét a friss őszi le-
vegővel. Tudta, ma minden megváltozott.
Tudta, most már ő is felnőtt.

Baraszevich Laura:

4. A tábor

A nap sugarait még alig lehetett látni a táborból, még a pirkadat is csak alig jött el. Az ember azt hinné, hogy a fiúk korán keltek, pedig még le sem feküdtek. Egész este ezt tervezték, hogyan bánnak majd el a fellázadt, beképzelt gazfickóval. Igaz, úgyszincs esélye a hatalmas tábornokuk ellen, de azért jobb biztosra menni. Csendben, szinte lopakodva indultak el: nehezen tudtak észrevétlenek maradni, hiszen a római légiók táboraiban a sátrak katonás rendben álltak, tisztaság és átláthatóság jellemezte a tábor. Az sem segített a helyzeten, hogy a fiúk megszokott egyenruhájukban feszítettek, ami jól tükrözte rangjukat és családjuk helyzetét. Így inkább a tábor szélén, a cserjések alján bandukolva, a latrina mentén választottak maguknak útvonalat, mintha valami rossz dolgot tennének azzal, hogy hosszú időre elhagyják a tábor. Pedig tudták, hogy ha elvégzik a feladatukat, hősök lesznek mindenki szemében.

Nekivágtak a hosszú útnak. Eleinte könnyen haladtak a széles úton, a túra csak akkor vált nehezebbé, mikor letértek róla, és a vadon keskeny vadcsapásait kezdték követni. Batyujuk mélyén ott csömpölt az üvegce, amit az apjuk tukmált rájuk, hogy a megfelelő pillanatban beleöntsék a rabszolgavezér poharába. Csak többnapnyi kutyagolás után érték el az elenséget, ekkor felöltötték rongyos álruhájukat, és besétáltak az ellenségeik közé. A táborba belépve a szervezatlenség és az egységesség teljes hiánya tűnt fel először nekik. Összereztek, mikor egy idegen megszólította őket:

– Isten hozott benneteket, bajtársak, a hosszú út pora látszik rajtatok. Megmutatom, merre tudtok megpihenni, enni-inni.

Megkínálták őket étellel és itallal, megkérdezték, hogy milyen az útjuk. Rövid és velős kérdésekkel készültek, de ez a fordulat nagyon meglepte őket, így hosszan elbeszélgettek az itt lakókkal. Sok mindent megtudtak róluk, elsősorban azt, hogy köztük is vannak bátor és eltökélt katonák, ami hatalmas újdonság volt számukra. Apjuk azt mondta nekik, hogy ezek az emberek rettentő barbárok, akikkel semmiféle fegyelem és elhivatottság nincsen. Mikor jobban megnézték őket, egyáltalán nem tűntek barbároknak, sokkal inkább figyelmes és kedves embereknek látszottak. Bár tényleg műveletlennek tűntek, modoruk pedig darabos volt, a közösen töltött idő alatt sokuk életét megismerték: véres korbácsolások, igazságtalanul kapott verések, megaláztatások történetét ismerhették meg, egy számukra merőben új nézőpontból. Azonban továbbra is megmaradt eltökéltségük, hogy segítenek apjuknak gyorsabban befejezni a háborút.

Nem volt túl nehéz megtalálni a rabszolgavezér hadi fészket. Továbbra is mosolyogva köszönt nekik minden ellenségük. Remekül bevált az álca; már hírük ment a táborban, és mindenki kíváncsian és kedvesen figyelte a távolról jött idegeket. A sátor szörnyen nézett ki: egy hatalmas medvebőrrel készült az egész, és bűzlött, rongyokkal tömték be a lyukakat. Szedett-vedett, ágrólszakadt benyomást keltett a római villák kényelméhez szokott fiúk szemében. Mikor beléptek, gyorsan megkeresték a vezér italát, és belecsöppögtették a mérget. A sátor tulajdonosa pont ekkor lépett be az ajtón. A fiúk meglepve látták, hogy a marcona, vérengző férfinak képzelt ember igazából teljesen hétköznapiak tűnt, arcát többnapos borosta takarta, de kék szeme kedvesen és vidáman tekintett a fiúkra. Egész testtartása pedig fáradtságról és fájdalomról árulkodott.

– Kik vagytok, és mit kerestek itt?– kérdezte mit sem sejtve.

– Mi csak az italát jöttük felszolgálni, nagyuram– válaszolták a testvérek nem kis riadalommal.

– Nem kell, hogy nagyuramnak szólításokat, és az italt sem kérem, most pedig kifelé, sok dolgom van még! – mondta, de közben mosolygott, hogy elvegye a visszatüsitás életét.

Kint valami különös érzés fogta el őket, és ahelyett, hogy valaki mással itatták volna meg a mérgezett nedűt, kiöntötték az út porába.

Négy nap múlva, mikor visszaértek a táborba, elfelejtették levenni az álruhájukat: még a tábor kapujához sem értek, az örök máris lándzsát szegeztek rájuk, és patogós kérdésekkel faggatták őket. Végül megkötözték és lefegyverezték őket, majd egy őrség egyik fogdájába vetették a fiúkat. Órákig várták, hogy eldőljön sorsuk, apjuk igazolja kilétüket. Végül egy marcona centurio-vezető jó alapos kikérdezésnek vetette alá őket, és nagy nehezen ráállt, hogy odahívja apjukat. Bár a tábornok látszólag örült fiai sikeres visszatérésének, ők pontosan látták apjuk szemében a csalódást és megvetést, amit küldetésük sikertelensége okozott. A nagyvezér megvetően, de udvariasan utasította gyermekeit, hogy öltözzenek tisztességes ruhába, majd többórnyi éhezés után végre kaptak némi ételmet és bort is. A sátorban mindenki egyszerre kapta fel a fejét, mert a kapuk előtt hatalmas hangzavar támadt, és már jött is az ellenség. A tábornok katonái már fel voltak készülve a támadásra, és a csata egykettőre elkezdődött.

A három fiú elfeledve egyedül maradt az őrség helyén, tanácstalanul néztek egymásra. Mivel nem kaptak parancsot, mozdulni sem mertek. Pár perc múlva egy hatalmas rabszolga-katona tört be a sátor-

ba. Először magasra emelte hatalmas fejszéjét, de amint meglátta, hogy nem katonákkal, hanem fiatal sihederekkel van dolga, rögvést megfordult, és elrohant kifelé. Nem jutott sokáig, mert a testvérek apja még a sátor bejáratánál elkapta, és kardjával hátulról kettéhasította, kihasználva, hogy ellensége nem tekintett hátra. Mindezzel rácsáfolt arra, amit a legionárius-jelölteknek hangoztatott éveken át a tiszteséges küzdelemről. A megölt harcos vére szerteszét szóródott a sátorban, persze ettől a fiúk is zavarba jöttek. Nem igazán tudták, mit kéne érezniük. Apjuk sokáig csendben volt, majd elvonszolta a holttestet. A fiúk követték a hosszú vérnymot, egészen a Via Appiáig. Mikor a győzedelmes hadvezér meglátta őket, csak ennyit szólt: Spartacusék mellé kerülnek. A testvérek nem bírtak odanézni, pedig tudták, hogy ez lenne a kötelességük. Ahelyett, hogy diadalittasan végigsétáltak volna az úton, inkább szégyenlősen megkérték apjukat, hogy hadd menjenek el.

Saját magukat is meglepte, amit ezután csináltak: nem álltak meg a bokor mögött, hanem futottak tovább, egészen a tengerig, az ő tengerükig. Amint odaértek, és érezték, hogy a sós víz az arcukba csapódik, máris elkezdtek vetkőzni. Gyorsan beugrottak a tengerbe, és addig fürödtek, még le nem mosták magukról ellenségük vérért. Hatalmas élvezettel töltötte el őket a víz általi megtisztulás. Hosszú órák múlva felfigyeltek arra, hogy egy közeli földműves család egyik fia figyelő önfeledt lubikolásukat. Végül összegyűjtötte a bátorságát, és megkérdezte, hogy csatlakozhatna-e ő is a mókához. A testvérek első, ösztönös gondolata az elutasítás volt, de mégis igent mondtak. Amint a plebejus gyermek csupasz teste a vízhez ért, tudták, soha többé nem látják apjuk házát.

Mikó Barnabás

ANONYM VÁRKUTATÁS

Az idei tanévet az Anonym osztály várkutatással kezdte. Egy nagyon izgalmas helyet, Salgó várát keresték fel. Rajzot kellett készíteni a vár jelenlegi állapotáról és elképzelve a fénykoráról. Önálló szövegalkotás is feladat volt. Naplórészletek, visszaemlékezések, filozófiai tartalmú gondolatok születtek a tanulók fantáziája által. Nagy munka volt, dicséret érte!

1.

Attila története

1554. július 12. (pár nappal a török ostromlás előtt)

Hajnali 6 órakor felkeltem a szénáról, mert felkeltett a mester, hogy már megint itten lustálkodok. Meghallgattam szidalmait, aztán egy vödör vizet kért a falu melletti forrásból. Elindultam.

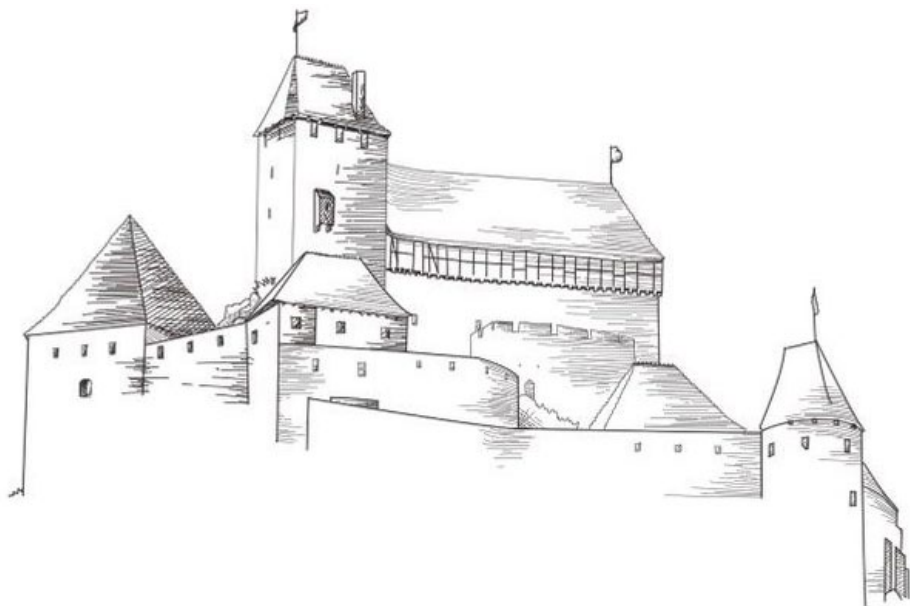
Átlagos nyári reggel volt, kicsit szellős, de nem kellett irhát felvennem. Hosszú út volt. A várban volt a kovácsműhely, és egészen el kellett menni a falu másik

oldalára. Útközben a csipkebogyó bokrokat nézegettem. Annyira szépnek találok a kis piros termését. Ahogy gyalogoltam, nem volt sok történés, aránylag gyorsan haladtam. A falu központjában találkoztam Pistával, az egyik katonával. Jóban voltam vele, sokat szokott segíteni a pakolásban. Nagyon erős ember hozzám képest. Általában a vár ügyeiről beszélgetünk. Engem nagyon érdekel, hogy mi folyik mostanság. Elvileg a füleki várat már elfoglalták a törökök. Pista nagyon ideges lett, amikor erre rákérdeztem. Rögtön elkezdett szitkozódni és ecsetelte, hogy milyen bénák voltak a várvédők, nem figyeltek a vár keleti oldalára meg ilyesmi. Azt láttam rajta, hogy kicsit fél is a törököktől, és érzi, hogy lassan ide is elér a kezük. Próbáltam másra terelni a témát, de nem tudtam, sajnos csak ezen pörög az agya. Segített visszavinni a teli két vizes vödört a várba, majd miután megérkeztünk, letette a vödört és gyorsan beszaladt a toronyba. Én visszavittem a mesternek a két vödört, utána visszafeküdtem a szalmára és próbáltam a rossz gondolatokat kivenni a fejemből az esetleges ostrommal kapcsolatban

Borhi Gergő naplórészlete és rajza a várról

Bártfai Ida rajza: Salgó

Gampel Janka rajza Salgó várától:

2.

Várvédők!

Mint tudjátok, a török hadsereg Kara Hamza szécsényi bég vezetésével, Tojgun budai pasa és Ali hatvani szandzsákbég fegyveres támogatásával elfoglalta Fülek várát. A Hamza bég vezette sereg megérkezett Salgó vára alá, több napja látjuk, ahogy folyamatosan készülődnek ellenünk.

A törökök tisztaban vannak azzal, hogy egy ilyen magaslatra, sziklaszirtre épített vár bevétele nem egyszerű feladat, és azt is hallhatták, hogy Derencsényi Farkas pár évvel ezelőtt megerősítette a védműveket, és egy ágyútornyot építtetett a vár védelmére. Azonban a korábbi tapasztalataik alapján tudják, hogy ágyúikkal könnyen megadásra kényszeríthetnek minket.

Látjuk, hogy napok óta szakadatlanul dolgoznak, és egyre több és több ágyúcső mered felénk. Követeik most mentek el és a következő üzenetet hozták:

„Én, Kara Hamza szécsényi bég, felvonultam szörnyű sereggemmel Salgó vára ellen, retentő ágyúimmal és képzett, vérszomjas embereimmel. Utolsó esélyként felajánlom, hogy napnyugtáig hagyjátok el a várat, adjátok át nekem, és akkor szabadon távozhatok. Amennyiben az este a várban ér titeket, a felállított ágyúimmal lerombolom a vár falakat, és senkit nem hagyok életben.”

A levélből láthatjátok, hogy nincs sok időnk döntést hozni, amennyiben feladjuk a várat, szabad elvonulást és sértetlenséget ígérnek mindannyiunknak. Ha ellenállunk, tudjuk, hogy nincs sok esélyünk, mert ezek a régen épült várak biztonságot nyújtottak a régi időkben, mert nehéz volt őket megközelíteni, de most ágyúkkal nézünk szembe, és az ágyúkkal szemben védtelenek vagyunk. Ha maradunk és felvesszük a harcot, féltő, hogy mindannyian itt halunk meg.

Most azt kérdezem Tőletek, hogy mit válaszoljunk a törököknek? Nem sok gondolkodási időt kaptunk. Mit gondoltok?

- Fogadjuk el az ajánlatukat, akkor elengednek minket?
- Ha feladjuk a várat, oda a tisztességünk. Harcolnunk kell!
- Ha szembeszállunk, a biztos halál vár ránk.
- Ha mi elesünk, ki menti meg a hazát?
- Nincs sok esélyünk.

Szavazásra bocsátom a kérdést, kézfeltartással jelezzétek, hogyha a békés elvonulás mellett döntötök.

A szavazás eredménye egyértelmű, a többség a vár feladása mellett döntött. Napnyugtáig el kell hagynunk a várat.

„Én, Zagyva Ferenc, a Salgó vár kapitánya ezennel átadom a várat Kara Hamza bég kezeihez” – 1554

*Fekete Donát buzdító levele
a várat védőkhöz az ostrom előtt*

3.

Egy napló Salgóból

1554-et írunk. A hatvani bég megindult felénk. Remélem, hogy nem jön ide meg akarom is. Le akarom győzni a törököt, hős akarok lenni, de az életemet is féltém, hiszen ha azt elveszítem, hogy leszek hős. Halottan nem sok mindent tudok tenni a mennyekből azért, hogy itt a földön hős lehessenek.

Az embereim is elkezdtek tartani a töröktől, pedig eddig mindig hencegtek, hogy majd ők megmutatják a nagyképű, magyarokat kifosztó kutyáknak. Talán az egyik parancsnokom retteg, és miatta félnek az emberek? Nem tudom... De hallottam, hogy a katonák könnyen átveszik a tisztek hangulatait. Mindegy, majd a parancsnokaim körmére nézek.

Hajajaj! Jön a török, én meg ha meghalok ellenük, akkor hogy leszek hős? A hazának, édes Magyarhonnak szüksége van rám! Kéne valami kifogás, hogy elmenekülhessek a veszedelem elől. Bár kérdés akkor, hogy kapok-e új várat vagy parancsnokságot valahol? Azt mondják, gyáva vagyok. Én, én, az eljövendő hős, gyáva lennék?! Lényegtelen, inkább kéne egy kifogás.

Kiküldtem néhány embert körülnézni, hát ha nem felénk jön a török, csakhogy elrontottam a dolgokat. Na belőlük, mármint a feldeiről lehet hős, bár nem valószínű, sokkal valószínűbb az, hogy meghalnak. A fene a mai világba! Olyan nehéz hőssé válni...

Az egyikük meghalt, sem ő, sem a többiek nem lettek hősök. Mondtam, túl nagy a kockázat. Ja, és sajnos erre jön a török, szóval most nekem kéne kitalálnom, hogy lehessen hős és ne halott.

A török valami hatalmas ágyút vontatott fel a hegyre, szembe velünk, azt üzeni, hogy szétlő minket, ha nem adjuk meg magunkat, viszont ha igen, akkor mind szabadon elmehetünk. Nem is kérdés, melyiket választom. Szükség van hősökre, akik élnek, szóval megyünk.

Viszlát, Salgó, az egykori parancsnokod és eljövendő hős.

(Ezzel a naplóval a törökök bevonulását, egy magát soha nem hibáztatható parancsnokot és a gyávaságot szerettem volna bemutatni egy kis nagyképűséggel karöltve. Mivel sohasem tudhatjuk meg, milyen ember volt Zagyvai, ezért én kitaláltam a sajátom, a többi részlet viszont pontos.)

Illés Bali naplórészlete

4.

Kedves Családom!

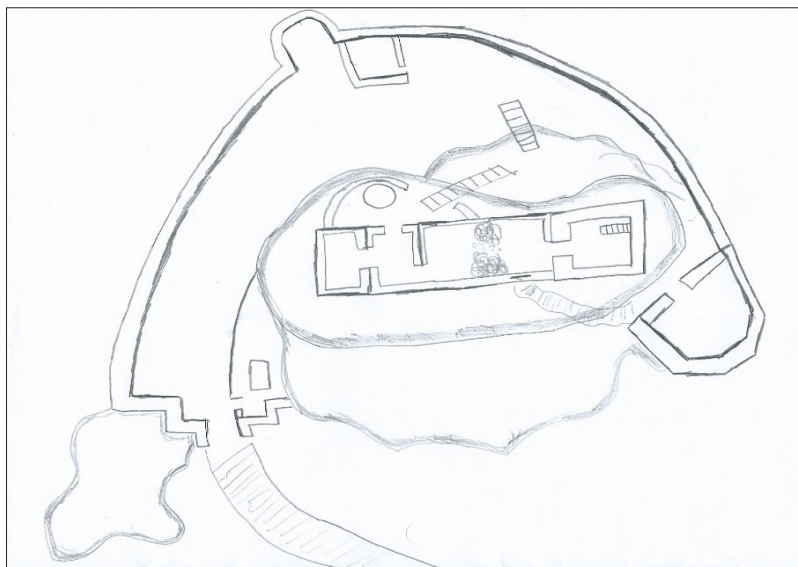
Nagyon izgalmas hónapokon vagyok túl itt Salgó várában. Mátyás király seregében vagyok, mint azt tudhatjátok, és visszafoglaltuk Salgó várát a zagyvafői huszitáktól. Most építik ki teljesen a várat, miután visszafoglaltuk. Mátyás király elzalogosította Szapolyai Imrénnek, így az ő családjaé lesz a vár.

Gyönyörű errefelé a táj, a kilátás elképesztő. Az által, hogy visszafoglaltuk a várat, várvédő lettem az egyik bástyában. Elég komoly feladat, nagyon figyelmesnek kell lenni egész nap. Pár embernek mindig le kell menni az erdőbe, mert fentről nem annyira látni a fáktól, ha az ellenség az erdőben közeledik. A vár nem túl nagy, így nincs túl sok várvédő, de megteszünk mindent, hogy megvédjük.

A várban elég szigorú az élet. Mindenkinek megvan a saját feladata, senki sem lustálkodik. Általában korán kell kelni a várvédéshez. Gyakori program a vadászat, sokszor ebédünk vadat vagy bármilyen húst. Úgy érzem, hogy Salgó vára nagyon szép éveket fog élni ezekben az években. Néha, amikor van szabadidőm, akkor szoktam sétálni az erdőben, mert gyönyörű itt a természet. Őzeket is látni errefelé. Esténként meg a csillagokat szoktam nézni.

Remélem, ti otthon nagyon jól vagytok, és minden rendben van veletek. Még fogok írni.

Kepe Marci romantikus írása

Koncz Boti számítógépes és rajzos alkotása a várról

5.

Vásár a várban

Augusztusban jártunk, nemrég éltem csak a várban, alig pár hete. Eljött a nagyvásár ideje a vár területén. Ezt évente akár többször is megtartották. A mostani azért volt aktuális, mert a nemrégiben leszedett terméseket szerették volna elcserélni, mivel abból jelenleg nem volt hiány, főleg, hogy az idő is kedvező volt az évben.

Mindig is kedveltem a vásárokat, mivel általában valami újdonsággal is találkoztam. Így volt ez a nagyvásár idején is, ez igazán egyedülálló volt nekem. Rengeteg érdekességet lehetett látni, de leginkább csak termények voltak, mint ahogy azt fentebb említettem. Mindenféle mesterség emberei megtalálhatóak voltak, olyan ritkák is, mint például a kesztyűs, a bognár, vagy akár a fűszeres. Viszont amennyire sokfajta ember képviseltette magát a vásáron, annyira nehéz volt bejutnia az embernek. Nem engedtek be akárkit. Nagyon odafigyeltek erre. Egy szóbeszéd szerint erre maga a várkapitány is nagyon ügyelt, ezért mindenkinek parancsba adta, hogy szűrjék az embereket. Nem lehetett például semmilyen fajta beteg embert vagy földönfutót beengedni, sőt, sokszor a mesterembereket is kikérdezték, a biztonság kedvéért. Eléggé tartottak a megbetegedésektől vagy esetleg a cselektől, és mindent megtettek, nehogy bármi rossz történhessen.

Mivel én elég új voltam, nem túl sok mindenkit ismertem, úgy határoztam, hogy körülnézek a vásárban, és megpróbálok elbeszélgetni pár emberrel, hát ha valami jó kisül ebből az egészből. Egész gyorsan megismerkedtem a várlovászával, aki – kicsit idősebb kora és komolyabb természete ellenére – nagyon kedvelhető volt. Megtudtam tőle, hogy ő is kivette a részét az egész programból, rengeteget segített az árusoknak. Szervezett több karavánt is a falu köré, illetve segített a lovaival felhurcolni az árukat a megfelelő helyre. Mivel érdekelt a mesterség, ezért hosszasan elbeszélgettünk, sőt, nagy meglepetésemre a végén még munkát is ajánlott nekem, amit szívesen el is fogadtam. Természetesen először kisebb feladatkör jutott, ami persze kisebb tekintéllyel járt, de ezzel persze számoltam, mert ez mindenhol így működik.

A vásár nem csak tanulságos volt nekem, hanem nagyon hasznos is, mivel sikerült egy jó munkát találnom magamnak. Sok jó dolgot láttam és ismertem meg, aminek nagyon örülök, még sose láttam ennyi árust egy helyen. Alig várom a következő nagyvásárt a várban.

Koncz Boti

6.

Az a bizonyos reggel

Kedves barátom!

Tudom, régen beszéltünk, de az utóbbi napokban eszembe jutottál te és a családod. Borzasztó dolgok történtek itt Salgó váránál, nekem semmi bajom, de mindenképp tudnod kell, hogy hogyan kerültünk ebbe a helyzetbe.

Egy szép nyári este volt. Éppen esti őrségben voltam a vár falain. Már társaimmal megvacsoráztunk, és nekem is csak egy órácska maradt az őrségemből. Már majdnem végeztem, amikor valami szörnyű rossz érzés fogott el. Nem tudtam, mi az, de bár hallgattam volna rá. Lefeküdtem aludni és másnap kora hajnalban ébredtem valami zajra. Egyik katonatársam kiáltozott. Ez nem volt megszokott dolog, ezért egyből odasiettem társaimmal együtt és kérdőre vontuk. Ő csak meredt a hegy túloldalára. Aztán mi is megláttuk. Megdermedve álltunk ott és csak néztük. Egy óriási nagy ágyú meredt vissza ránk a hegy túloldaláról. Akkora, amekkorát még egyikünk sem látott. Rögtön riasztottuk a várparancsnokunkat, hogy mitévők

legyünk. Mire ő is meglátta, már két török követ állt a kapu aljában. Beengedtük őket és azonnal rákezdtek Kara Hamza vezérük mondandójára.

Mi elhűlve hallgattuk őket. Nem értettem pontosan, de azt mondták, hogy amennyiben mi gond nélkül elhagyjuk a várat, ők nem bántanak minket, ha viszont maradunk, szétlövik az óriási ágyújukkal. A várparancsnokunk kezében volt a döntés. Néhány tapasztalt katonájával megvitatták a dolgot, majd kijelentették, hogy üzenjék meg Kara Hamzának, hogy feladjuk magunkat, békében átadjuk a várat. Alig bírtam hallani, a fülemnek nem hittem el, hogy ez történik. Összeszedtük a felszerelésünket, majd távoztunk a hegy sziklás végén.

Ahogy egyre közeledtünk a törökök felé, valami nem volt rendben. Az ágyú nem tűnt igazinak, majd mindannyian megláttuk a lehető legrosszabbat. Az ágyú egy óriási farkonk volt... Átverték minket, de akkor már késő volt.

Hát ez történt itt Salgónál.

Jó barátod,

Laci

Kővári Marci története

7.

Kedves Naplóm!

Pont egy hete történt a csata. Szerencsére eléggé könnyedén le tudtuk győzni a labancokat. Az elején nagyon féltem, hogy hogyan fog alakulni az összecsapás, de szerencsére minden a terveink szerint alakult, és tökéletesen be tudtuk vetni a taktikánkat. Most már lassan minden visszaállt a rendes hétköznapi életbe. A családomból szerencsére senki se sérült meg, se anya, se apa, se a kishúgom – őt féltettem a legjobban. Nagyon izgultam érte.

A váron szerencsére semmilyen komolyabb sérülés nem történt, és mindenki ép-ségben megúszta. Nagyon hálás vagyok érte.

Nekem a tanítás tegnap kezdődött újra.

Ma mindenki a csatáról beszélt az iskolában. Valamennyien nagyon büszkék, és hősnek érzik magukat. Van néhány lány, akik kicsit még mindig meg vannak rémülve.

Az egyedüli pozitív, ami tetszik a csatában – azon kívül, hogy győztünk –, hogy most egy kis időre mentesültem a házimunkák elvégzése alól. Ezért most a mosás, takarítás és anyának a főzésben segítés helyett tudok menni a patakpartra a barátaimmal játszani. Ez most így nagyon tetszik, örülnék, ha így maradna és minden nap sötétedésig tudnék velük együtt lenni, a patakban kis hajót úsztatni, fogócskázni és bújócskázni.

Most mennem kell, mert kész a vacsora, meg még maradt egy kis házi feladatom is.

1567. augusztus 2.

Nádas Romi naplója

8.

Kedves Naplóm!

Egy átlagos várbéli napomról szeretnék most írni. Úgy érzem, hogy érdemes megörökítenem mindennapos tevékenységeimet, mivel szeretném, hogy majd az unokáim is megkaphassák és elolvashassák.

A többi vár lakójához képest korán szoktam kelni. Szeretek olyankor sétálni egyet a várban és a gyönyörű szép zöldben pompázó kertben, amikor nincs senki és egyedül vagyok a gondolataimmal. A férjemmel és két kisfiammal élek a várban. Nincs nagy lakhelyünk, bár a többi lakóhoz képest igazán szép kis szobáink vannak. A várban nem lakunk sokan, rajtam és a családomon kívül még négy nagyobb család lakik itt, és természetesen a várvédők és a vár ura.

Reggeli sétám után megyek és felébresztem a két gyönyörűszip kisfiamat és szeretett férjemet. Friss és bőséges reggelit teszek eléjük, mivel tudom, nekik is hosszú napjuk lesz. A férjem a várvédők parancsnoka, az egész vár területén tisztelik és felnéznek rá. A kisfiaim vele szoktak menni és figyelik, hogyan irányít. Nagyon szeretik megfigyelni apjukat, akit mindketten teljes szívükből szeretnek. Reggeli után elpakolok és kicsit kitakarítom a lakásunkat. Általában az egész napomat egyedül töltöm, ezért szeretem magam elfoglalni az egyik kedvenc hobbimmal, a korongozással. A lakásunkban csak olyan edényeket és csészéket használunk, amiket én készítettem. Nemrégiben elkezdtem oktatni is a várban élő kisgyerekeknek. Mindig olyan boldogan és mosolyogva jönnek hozzám, hogy az én kedvem is mindig jobb lesz. Úgy érzem, hogy a nekem van a legjobb munkám a világon, mivel ilyen kedves emberekkel foglalkozhatok, és imádom is a korongozással tevékenykedni.

Késő délután végzek a műhelyben és gyorsan hazamegyek, hogy vacsorát készítssek a családomnak. Kisfiaim a hosszú napjukról mindig nagyon izgatottan térnek vissza. Meghallgathatom a kis történeteiket a várvédők mindennapjairól. Ez a sok beszéd még jobban lefárasztja őket, ezért gyorsan le is fekszenek vacsora után. Ilyenkor van egy kis időm kettesben lenni a férjemmel, és együtt tölthetünk némi minőségi időt. Késő este fekszünk ágyba, és másnap indul a napunk újra hasonló napirend szerint.

*Szalacsi-Tóth Eszter
rajza és írása*

9.

Még mielőtt

Isten látja lelkem, tisz-
 tességes életet éltem,
 és pont ez az oka, ami-
 ért itt most megvallom,
 hogy s mint történt az
 egész. Csak pár éve sze-
 gődtem a gróf úr szol-
 gálatába itt, Szigetváron,
 tudniillik értek a falak-
 hoz, kőhöz, miegymás-
 hoz. A gróf úr meg épp
 szükségét lelta az ilyen

tudománynak. Rendesen bántak velem, a bér nem volt sok, de szállást kaptam. Még pár
 fiú is dolgozott alattam mint foltozó inas. Nem terveztem, csak pár esztendőtt itt eltöl-
 teni, de tetszik látni, a hely magáért beszél. Meg aztán ott volt Dorottyia is. Nem beszél-
 tünk mi egyszer se, tudniillik ő bizony a grófné komornájaként helyezkedett el egy év-
 vel azután, hogy itt kezdtem dolgozni. Ha az ember ismeri Dorottyát, tudja, hogy tyúk-
 eszű, és még csak nem is a legszemrevalóbb. Én, mióta a világ világ, azt vallo, hogy a
 pillanatot fel kell ismerni. Érti, A Pillanatot. És nekem ezzel a Dorottyával volt az a pil-
 lanat. Épp egy új mázolóért indultam meg a város másik végébe, mikor megláttam ki-
 tipegni a várból, szigorúan az úrnő mögött. Krémszínű ruhában volt, tudja, abból a te-
 rebélyes fajtából. A haja loknikban csüngött a fejéről, a tekintete leszegve. Csak amikor
 velem szemben elhaladt, pillantott fel, de úgy, mintha szellemet látott volna. Ekkor is-
 mertem fel, hogy ő nekem lett teremtvé. Ettől a naptól kezdve a lopott pillantások so-
 rozatossá, állandóvá váltak. Persze nem mondom, szemérmes kisasszony ez, de vall-
 juk be, a játék az övé volt. Egyszerre már az is szokásommá vált, hogy vasárnaponként,
 mikor épp távoztak az istentiszteletről, véletlenségből épp arra dolgoztunk a fiaimmal.
 Ez így szép és jó, de a káosz akkor kezdődött, mikor a fülembé jutott, hogy mozgolód-
 nak a törökök a határnál. Egyszerűen nem tudtam kivenni a fejemből a dolgot. Hiszen
 ha a kutyák ostromolnak és rátörnek a gróf úr családjára, rögtön ott van a komorna is,
 nincs az az Isten (ne tessék haragudni), hogy Dorottyát ne hurcolják el. Hosszas tana-
 kodás után rájöttem, hogy az egyetlen megoldás, ha megszöktetem. A terv megvolt, de
 hát hogy fogom csinálni? Azt láttam a legegyszerűbbnek, ha hasznosítom azt, amit még
 a megboldogult öregapám tanított és írok neki egy levelet. De hát tetszik tudni én évek
 óta nem írtam, és abban se voltam biztos, hogy ő tud-e olvasni. Mindenesetre hozzálát-
 tam. Az elkészült levelet egy régi cimborámnak adtam oda, aki a grófék konyháján dol-
 gozik. Vagy dolgozott. Innen pedig tetszik tudni. Én ezt felolvastam, bár később, gon-
 dolom, más úgyis megtenné.

„Törökök útban, segíték, indulunk ma, Endimio”

A katonák ezt a levelet felfedezték, és arra jutottak, hogy a törököket segítem, áru-
 ló vagyok. Persze ők nem tudtak Dorottyáról meg a szép pillantásáról, de arról igen, hol
 találják. Ezt akartam még önnek megvallani, mielőtt kikiáltják.

Tamás Hanna írása

10.

Felséges és egyetlen Királyom!

Gondolom, még nem hallott a hírről, ezért szeretném, ha első kézből tudná meg a szörnyű igazságot. Rettenetesen röstellem magam a salgói várban történtek miatt.

Mint ön is tudja, mióta ezek a barbárok megkezdték betöréseiket ezen országba, Salgó várát folyamatosan fejlesztettem a saját vagyonomból, a vár, a falvak és az egész ország-világ védelme érdekében. Sajnálatos módon hiába minden ráköltött garas, az építkezéssel eltöltött idő, a vár védői csúfos vereséget szenvedtek, Királyom, az ország, de legfőképpen Isten színe előtt. Mindezekon felül a vár török kézre kerítése ellenállás nélkül ment végbe. Kara Hamza, az a furfangos, ördögi tervet eszelt ki a jól képzett zagyvai várvédő katonák számára. Az éj leple alatt, amikor az ég a földet éri, a török haderő hatalmas ágyúknak kinéző, fából készült tákolmányt vontatott fel a Salgó várához legközelebb lévő Boszorkánykőhöz. Ennek láttán az én hősie, több csatát megjárt, gondosan válogatott haderőmnek inába szállt a bátorsága. Én nem hibáztatom őket, a földkerekség legbátrabb embereinek is feladta volna a leckét ez az erkölcsi kettősség, de Isten kegyelme sajnos nem ért el hozzájuk. A várat végül hanyatt-homlok hagyták el a magyar várvédő csapatok, az ördög szülte törökök pedig zavartalanul foglalták el az üresen tátongó építményt. A bátorságuk hiányára nincs oly mentség vagy kifogás, ami kevésbé szégyenletessé tenné a történeteket.

Szomorúan reménykedem mielőbbi válaszlevelében, ami a körülményeket tekintetbe véve sem lehet enyhébb, mint a valóság kegyetlen tükörképe.

Mélyszéges alázattal kívánok Önnek és drága családjának jó egészséget!

Tisztelettel Derencsényi Farkas nemes úr

Ui.: Kérem, fogadja el az én csekély és jelentéktelen kárpótlásomat a történetek miatt.

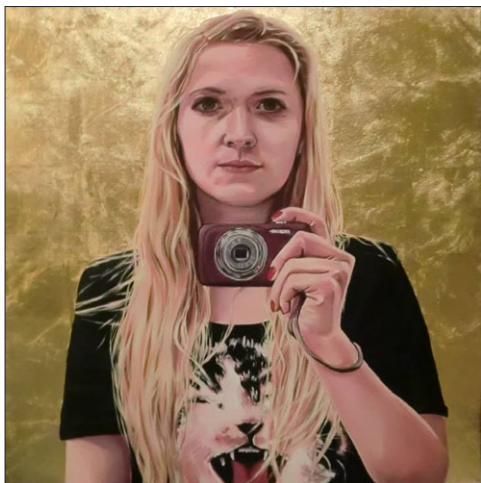
Tóth Janka rajza és levele

GÁSPÁR ANNAMÁRIA KÉPEIRŐL

Gáspár Annamária Budapesten él és dolgozik. Alkotásainak többsége talált nőket vagy az őket körülvevő szimbolikus tárgyakat, tereket jeleníti meg. Ihletforrásai még az európai és ázsiai utazásai. Témaválasztásának intimsége és a fotórealizmus személytelenségének kettőssége jellemzi munkáit, valamint megjelenik a női sztereotípiákkal való ironikus játék is.

Munkáira nagy hatással van a popkultúra, a fotórealizmus, valamint a japán vizuális hagyományok. A művekre jellemző az üres, texturális terek és a részletgazdag figuralitás aszimmetrikus felépítése, a vidám lazaság és a részletek gazdagsága mögött megbúvó metafizikus festészet, ami a lét kérdéseire keresi a választ.

Forrás: <http://godot.hu/exhibition/gaspar-annamaria-do-you-have-a-choice-nougyek/>

IRODALMI HÁZIVERSENY

NOVEMBERI FORDULÓ

A BEADÁS HATÁRIDEJE: 2020. NOVEMBER 30., HÉTFŐ

I. Egy regény utolsó mondata éppen olyan fontos, mint az első. De vajon emlékszel-e a magyar irodalom klasszikusainak befejezésére? (10 pont)

1. „Feküdtek, hallgattak, forgolódtak. Oly fáradtak voltak, hogy végül mégiscsak elnyomta őket az álom. Tót azonban alva is forgolódott, rúgott, nyögött, egyszer majd kiesett az ágyból. Rosszat álmodott talán? Ez azelőtt nem volt.”

- a) Kosztolányi Dezső: Pacsirta
- b) Mikszáth Kálmán: Tóth atyafiak
- c) Örkény István: Tóték

2. „Azóta is feltűnik időnként Kantonban, Triesztben vagy Rio de Janeiróban; mogorván, egyedül, mint a kikötők vándorlásra ítélt Bolygó Hollandija, és csak kevesen tudják, hogy valahol az ócska ruha és a szakadt ing mögött mégiscsak olyan szív dobog, amelyik tudott szeretni, fájni és aggódni is valamikor.”

- a) Kosztolányi Dezső: Esti Kornél
- b) Krúdy Gyula: Szindbád ifjúsága és utazásai
- c) Rejtő Jenő: Piszkos Fred, a kapitány

3. „Az elég jó utolsó mondat volna, hogy a mindigét javítom örökkére.”

- a) Dragomán György: A fehér király
- b) Esterházy Péter: Hasnyálmirigynapló
- c) Grecsó Krisztián: Megyek utánad

4. „Ott, ahová én megyek, nincs haragtartás! Ott majd öszvetalálkozunk, és ott majd bátran szerethetünk.”

- a) Bessenyei György: Tarimenes utazása
- b) Csokonai Vitéz Mihály: Dorottya vagyis a dámák diadalma a fárságon
- c) Kármán József: Fanni hagyományai

5. „Ez a senki szigetének a jelen állapotja. A két országtól adott szabadság, mely e feltöldecskét minden határon kívül létezni engedi, még ötven évig tart. S ötven év alatt - ki tudja, mi lesz a világból?!”

- a) Fekete István: Tüskevár
- b) Jókai Mór: Az aranyember
- c) Móra Ferenc: Ének a búzamezőkről

6. „Hiszen elég nagy a világ. És van benne elég leány. Szébbnél szebbek, édesebbek. A hozományok se vesztek még ki. Ej, csak egészség legyen és egy kis tűrhető kártyajárás.”

- a) Jókai Mór: Szegény gazdagok
- b) Mikszáth Kálmán: A Noszty fiú esete Tóth Marival
- c) Móróc Zsigmond: Úri muri

7. „Csak egy tekintettel néztem vissza. A város égett. A királyi palota tornya sárgán izzott a bíborszín lángtengerben. Mintha nyugat felől is hajnalodna. És elindultunk.”

- a) Gárdonyi Géza: A láthatatlan ember
- b) Kosztolányi Dezső: Nero, a véres költő
- c) Mikszáth Kálmán: Beszterce ostroma

8. „Szép, nagy csendesség van, tisztán hallik a harangszó, és én ölembé ejtett kézzel tudok egy helyben ülni, soká, egyedül, és eltűnődni - százféleképp fűzve, magyarázva, felújítva - a messzi, messzi élet dolgain.”

- a) Kaffka Margit: Színek és évek
- b) Márai Sándor: Egy polgár vallomásai
- c) Szabó Magda: Az ajtó

9. „És másnap, mikor az egész osztály néma, ünnepies csöndben ült a helyén, és Rácz tanár úr komoly léptekkel, lassan, ünnepélyesen ment föl a katedrára, hogy onnan a nagy csöndben halk szóval emlékezzék meg Nemecek Ernőről, és felszólítsa az egész osztályt, hogy holnap délután három órakor valamennyien fekete vagy legalábbis sötét ruhában gyülekezzenek a Rákos utcában, Boka János komolyan nézett maga elé a padra, és most először kezdett derengeni egyszerű gyereklelkében a sejtés arról, hogy tulajdonképpen mi is az élet, amelynek mindnyájan küzdő, hol bánatos, hol vidám szolgálai vagyunk.”

- a) Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk
- b) Móricz Zsigmond: Légy jó mindhalálig
- c) Ottlik Géza: Iskola a határon

10. „És ha nem élt volna még a mária-nosztrai női fegyintézetben, hanem ott pihent volna valahol Dunántúl, a balatonfőkajári temető akácai alatt, akkor se semmisülhetett volna meg jobban.”

- a) Kosztolányi Dezső: Édes Anna
- b) Krúdy Gyula: A vörös postakocsi
- c) Mikszáth Kálmán: Szent Péter esernyője

II. „Állati” közmondások (5 pont)

Az alábbi közmondásokban, helyzetmondatokban a bennük szereplő állatnevek összekeveredtek. Állítsd helyre az eredeti közmondásokat a megadott állatnevek segítségével!

Az eredeti állatnevek: *disznó, fecske, galamb, kecske, kutya, ló, szamár, szúnyog, túzok tyúk, veréb*

- 1. Vak galamb is talál szemet.
- 2. Éhes darázs jobban csíp.
- 3. Jobb ma egy rigó, mint holnap egy fácán.
- 4. Bőg az oroszlán eső lesz.
- 5. Közös öszvérnek túros a háta.
- 6. Disznóból nem lesz szalonna.
- 7. Nem repül a sült csirke az ember szájába.
- 8. Egy gólya nem csinál tavaszt/nyarat.
- 9. A nyúl is jóllakik, a káposzta is megmarad.
- 10. Éhes mókus makkal álmodik.

III. Innen is, onnan is (10 pont)

1. Melyik országban található a Nagy-Medve-tó?
Kanadában, Oroszországban, USA-ban?
2. Csehország, Lengyelország, Szlovákia és Magyarország. Hogy hívják röviden, ezt a négy országot? Eurocontrolnak, Slavkovi szövetségnek, V4-eknek?
3. Hol található a Gárdonyi Géza Színház?
Debrecenben, Egerben, Sáropatakon?
4. Brazíliában mi a hivatalos nyelv? (Bár a másik kettőt is beszélik.)
Az angol, a portugál, a spanyol?
5. Legendás dalszövegíró, zeneszerző volt, akit mindenki Zsütinek hívott. Ki volt ő?
G. Dénes György, S. Nagy István, Szécsi Pál?
6. Hol helyezkedik el a gerincvelő?
A gerinccsatornában, a gerincvelői idegek között, a közti agy folytatásában?
7. Milyen nemzetiségű az AC/DC rockegyüttes?
Amerikai, ausztrál, brit?
8. Az itt felsoroltak közül melyik film játszódik Londonban?
A Bolondok aranya, a Sherlock Holmes, a Taxi 2?
9. Melyik amerikai városhoz köthető a dzsessz létrejötte. A jazz őshazájának is szokták emlegetni:
Las Vegas, Miami, New Orleans?
10. Mi az Egyesült Államok nemzeti állata?
Az alaskai fehér farkas, a fehérfejű rétisas, a grizzly medve?

IV. Csapjunk bele a lecsóba! (18 pont)

Rengeteg olyan kifejezés van a magyarban, ami valamilyen módon az ételekkel kapcsolatos. Például amikor perecelsz egyet. Vagy elmész csak úgy céltalanul kolbászolni a városba. Vagy rizsázol valakinek például abból a célból, hogy később megrépázd, de az

is lehet, hogy ő meg utána megmogyoróz. Ilyenkor nem kell sokat tökölni, ha egyszer már lekenyerezted. Vele ne kukoricázzon. Persze ha éjszakai pillangó, akkor tejelned kell, mert kisajtolja belőled, azt általában előre le is vajazzátok, amikor még úgy be vagy sózva, hogy borsózik a hátad, és nem gondolsz arra, hogy utána annyira felleszel paprikázva, hogy majd becsokizol. Kábé. Nem ér a nevem, káposzta a fejem. És ha erre nem tudsz mit mondani, akkor mákom van.

Melyek a táplálkozással összefüggésbe hozható kifejezések? Írj egy-egy szinonimát melléjük!

POLI-LOGI

NOVEMBERI FORDULÓ

Folytatódik a fejtörés! A megoldásaitokat továbbra is a sandor.andras.m[kukac]gmail.com címre várjuk. Minden gondolatot fejtsetek ki, a végeredményre önmagában kevésbé vagyunk kíváncsiak.

Dolgozzatok bátran csapatban.

Azokat a poli-logikusokat, akik az év során legalább 40 pontot megszereznek, csokijutalomban fogjuk részesíteni.

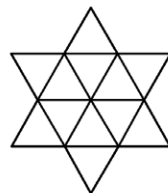
A beküldési határidő december 4., péntek

Jó gondolkodást!

1. Dávid háromszögei [4 pont]

Hány háromszöget határolnak az ábra vonalai?

Vigyázz, ne hagyj ki egyet se!

2. Fodráslábak [3 pont]

Egy fodrászüzletben a vendégeknek kényelmes négylábú karosszékek vannak kirakva, a fodrászok pedig háromlábú hokedliket használnak.

Éppen minden széken ül valaki (és senki nem áll), amikor összesen

34 lábat tudunk megszámolni. Hányan vannak az üzletben?

3. Békés futók [5 pont]

A mellékelt sakktábla-részre úgy szeretnék futókat föltenni, hogy egyik se üsse a másikat. Legföljebb hányat tudok így föltenni?

4. Hónap-rejtély [4 pont]

A fiókban találtunk egy régi naptárat áprilisnál kinyitva. Azt vesszük észre, hogy ebben a hónapban hétfőből, szerdából és szombatból is éppen négy van. Milyen napra esik a hónap utolsó vasárnapja?

5. Rendszerető kilométerkövek [6 pont]

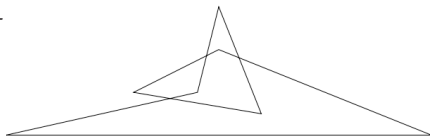
A Rácegres és Pácegres közötti országúton kilométerenként vannak jelzőkövek. Mind-egyik kő két oldalára rá van írva, hogy onnan milyen messze van az egyik, illetve a másik falu, kilométerben mérve – csupa egész szám. Minden kövön a ráírt számjegyek összege 13.

Hány kilométerre van egymástól Rácegres és Pácegres?

6. Sokszögbe gabalyodva [7 pont]

Rajzolj egy olyan hurkolt sokszöget, aminek minden oldala pontosan egy másik oldalát metszi, és semelyik oldal nem megy át a végeitől különböző csúcson. Minél kevesebb oldalú sokszöget rajzolsz, annál több pontot kapsz.

Itt egy példa egy hurkolt hétszögre, ami pont nem jó, mert az alsó oldala nem metszi semelyik másik oldalát.

SZENTMIKLÓSI TAMÁS DÖRMÖGÉSEI

„Tanulni, tanulni, tanulni!” (Vlagyimir Iljics Lenin)

A fentebb olvasható cím, bár tetszetősnek tűnhet annak ismeretében, hogy mint idézet kitől származik, korántsem azért íródott, mintha olcsó babérokra vágynék. Egyáltalán nem, tényleg mélységesen egyetérték vele, olyannyira, hogy azt is ki merem jelenteni, hogy mivel a lenini gondolatot annak idején, amikor diák voltam, nem tettem magamévá, pedig napra nap olvashattam az osztályterem falán nagy-nagy piros (vörös?) betűkkel, „nagy” koromban azért adtam a fejem a tanárkodásra, hogy végre valahára tanuljak valamicskét az élet ágas-bogas dolgairól. Mert bizony úgy van, hogy aki tanít, annál többet kevesen tanulnak. Nem a levegőbe beszélek. Harminc éven át álltam kölykök előtt. Majd leesett az állam a csodálkozástól, annyiféle rejtéllyel, megoldhatatlannak tűnő titokkal találkoztam. Annyiszor, de annyszor állt meg a „tudományom”. Annyiszor, de annyszor éreztem azt, hogy végtelenül, kilátástalanul ostoba szerzet vagyok, aki jobban tenné, ha felgyújtaná az összes pecsétetes papírt, amely arra jogsítja (?), hogy hirdesse az ígét jóval fiatalabb lényeknek, akik sokkal többre vihetik nála, amit az élet különben sokszor igazolt is. És nem csak földhöz ragadt, materiális értelemben.

Szeretek osztálytalálkozókra járni, meghúzni magam egy sarokba, s közben persze árgus szemekkel figyelni, hogy mi lett a kölykökből, ki mennyire hozza a régi formát, ki az, akire rá sem lehet ismeri, és akkor rájövök a saját ostobaságomra, a korlátokra, amelyek között gondol-

kodtam a hülye tanári fejemmel. Hüledezve hallgatom a nagydarab srácot, aki már negyven is elmúlt, annak idején, a tompaságon és jámborságon kívül mást nem fedeztem fel a szemében, most meg latinul nevez meg növényeket, mert botanikus lett, s közben érzem, ahogy a szégyen tetőtől talpig lángba borítja a testem. No meg a másik! Akinek kriksszakszait sűrű káromkodások közepette szilabizáltam dolgozatjavítás közben, most meg hallom, hogy egy könyvkiadó igazgatója. A minden tekintetben átlagosnak tűnő, szürkénél is szürkébb lányból táncosnő lett, kivirágzott, istennő lett, táncos, s éjjelente néha bekapcsolom a gépet, hogy lássam, mert erőt ad az élet folytatásához. Aztán ott van a magának való, álmatag lány, aki ha ott volt, végig aludta az óráimat, valahogy nem érdekelték az angol igeidők. Miért voltam olyan ostoba, hogy nem tudtam, semmi baja azon kívül, hogy nem a helyén van? Azóta megtalálta, lovakat tenyészt egy isten háta mögötti tanyán, és csak úgy sugárzik róla a magabiztosság. Vagy a tizenévesen alkoholista lány, aki annak idején alig látott ki a fejéből, s aztán mi lett belőle? Tanár. A diákok rajonganak érte, s ahogy elnézem, van miért. Nem folytatom, sosem érnék a végére...

Nagy ám bennem a büntudat! Nem tudom már, honnan vettem a bátorságot, hogy tanár legyek. Valószínűleg azért volt bennem mersz, mert nem tudtam, mire vállalkozom. Mentségemre legyen szólva, próbálkoztam, igyekeztem megértő lenni.

Az utolsó években volt egy tanítványom, tiszta arcú, szelíd tekintetű srác, jó volt ránézni, nagyon kedveltem. Egy baja

volt csupán: nem szólalt meg. Nem, nem néma volt, négy szemközt néha szóra lehetett bírni, órán azonban az istennek sem. Írásban „teljesített”, jól megoldotta a feladatokat, de ki nem nyitotta volna a száját angolul. Az órákon papírlap fölé görnyedt, és rajzolt. Nagyon szépeket. Ráhagytam, nem bántottam, a többiek is tudomásul vették, hogy ő ilyen, és punktum. Annyit sikerült kideríteni róla, hogy kiskamaszként tanúja volt egy családi tragédiának, apja otthoni haldoklásának, s utána elhallgatott. (Tiszta szívemből remélem, a srác azóta már tud beszélni mások előtt.)

Egy középiskolában a szalagavató bál az események eseménye. Ezt is csak tanárként tanultam meg, mert én a sajátomat nem vettem komolyan. Mindenesetre így volt ez ott is, ahol tanárkodtam, s minden évben elhűlve figyeltem a lázas készülődést, a nagy felhajtást, a ruhák kölcsönzését, a hajkölteménnyel és túsarkú cipőben botorkáló lánykákat, akik engem inkább olyan repedtsarkú rosszlányokra emlékeztettek, amilyenekkel Londonban társalogtam, de ez nyilván már az én hibám. (Meg hogy jövök én ahhoz, hogy mindenről véleményem formáljak!) No, és egy bizonyos évben hiány volt fiúkból, bizonyos lányoknak nem volt kivel eltáncolniuk a kerिंगőt, és akkor, a legnagyobb ámulatomra, jelentkezett az én „néma leventém”. És kizárólag az ő kedvéért, rossz szokásommal szakítva végignéztam a produkciót. Hallgatag tanítványom úgy siklott a parketten, ahogy csak a legnagyobbak tudnak.

Vlagyimir Iljics Lenin fején találta a szöget: „Tanulni, tanulni, tanulni!”

Forrás: <https://www.facebook.com/tamas.szentmiklosi.908/posts/680984019279710>

Üzenet egykori iskolámnak

Kedves Általános Iskola,

Tudod mi maradt Belőled? Egyetlen igazi emlék, amely mindmáig nem hagy nyugodni.

Alsó tagozatos koromban volt egy osztálytársam, Miklós, egy első ránézésre együgyű gyerek, az igazi kettes tanuló, aki csak azért nem bukott meg soha, mert édesanyja majomszeretettel csüngött rajta, bőkezű ajándékokkal halmozta el a tanárokat, s fényképész lévén ingyen fotózott az iskolai rendezvényeken. Miklós köszönte szépen, így az osztály tagja maradhatott, holott felelőskor egyetlen értelmes mondatot sem tudott kinyögni.

Az ő ideje a lyukasórákon jött el, amelyekre hozzánk nem kellett helyettesítő tanárt küldeni. Miklós felült az első padra, és mesélésbe fogott. Tarzan történeteivel babonázott meg minket, de úgy, hogy a teremben a légy zümmögését is lehetett hallani. A Tarzan-könyveket akkoriban, a hatvanas évek elején csak a bolhapiacra lehetett megszerezni, tiltott gyümölcsnek számítottak, nem fértek össze a hivatalos ideológiával. Miklós, a rossz tanuló azonban bevezetett bennünket a féltve őrzött titkok kertjébe, s mi hálásak voltunk érte. Pisszenés nélkül ittuk szavait, soha tanárra nem figyeltünk úgy, mint rá, a lesajnált diákra. Nem győztem csodálkozni! Miklós, akiből az órákon harapófogóval kellett kihúzni a szót, aki minden tanév végén remegő gyomorral élte meg a bizonyítványosztást, lendületesen, színpompás képekben és gazdag szókincssel jelenítette meg nekünk a majomember kalandjait.

Igen, kedves régi iskolám, én, aki ma tanárként keresem sovány kenyerem, Miklóstra gondolok, valahányszor hebegő-habogó diákkal van dolgom.

Végül is köszönettel:

Sz. T.

Forrás: <https://www.facebook.com/tamas.szentmiklosi.908>

Tartalom

Lénárt Janka beavatástörténete	2
Harmati Emma sárgarigója	4
Baraszevich Laura vallomása	6
Mikó Barnabás a táborban	9
Borhi Gergő naplórészlete és rajza	11
Bártfai Ida rajza: Salgó	12
Gampel Janka rajza Salgó várától	12
Fekete Donát buzdító levele	13
Illés Bálint naplórészlete	14
Kepe Marcell romantikus írása	14
Koncz Botond munkái	15
Kővári Marci története	17
Nádas Romina naplója	17
Szalacsi-Tóth Eszter rajza és írása	18
Török-Nagy Misi rajza Salgóról	19
Tamás Hanna írása	19
Tóth Janka rajza és levele	20
Gáspár Annamária képeiről	21
Irodalmi háziverseny	22
Poli-logi	25
Szentmiklósi Tamás dörmögései	26
Aranyköpések	28

Aranyköpések

- valóstalan élőlények
- Lázár Ervin Döm dö döm című szer-
ménye
- Annak ellenére, hogy egy fiatal lány,
nincs lekicsinyítve.
- Szerelembe esett, mint egy virág, úgy
bontakozott ki az idő sokaságával.
- A tudatába hasad ez a felismerés.
- A fikció mint művészeti műfaj (!)
erősen tündököl videójátékokban.
- Egy műalkotásnál nagyon fontos, hogy
a befogadóval jó viszonyuk legyen.
- Át tudjuk érezni a versnek az érzéseit.
- A művek általánosan el vannak vo-
natkoztatva a valóságtól.
- A művészet egy megfoghatatlan fo-
galom.
- Shakespeare korának gyöngye volt.
- Shakespeare a középkor aranykorá-
ba tartozott.
- Shakespeare szeretett késleltetni.
- A Globe színházat gömbalakú elő-
adóterem jellemzi.
- Hamlet tudásszomjas volt.
- Hamlet polihisztor, mert nemcsak
a Pokolban és a Mennyben hisz, ha-
nem a Purgatóriumban is, és látja a
szellemeket.
- Hamlet nem szerelmeskedő típus.
- Hamlet eljátssza, hogy örült, de ez
nem áll messze a valóságtól.
- Rómeó kissé primitív.
- De nem tehet róla, mert rázúdult egy
jellemekből álló lavina, és ő csak egy
könyv szereplője (Anyegin).

A Közgazdasági Politechnikum lapja

Felelős kiadó: Diósi Alojzia

Felelős és tördelő szerkesztő: Jakab Judit

Postacím: 1096 Budapest, Vendel utca 3.

e-mail: jjudit@poli.hu, internet: www.poli.hu

Készül a CopyCAT Kft sokszorosító műhelyében